

Hur tänker ungdomar om läsk och godis?

- Nu följer vi upp kartläggningen av läsk- och godisförsäljningen på landets högstadieskolor. Samtidigt passar vi på att fråga eleverna i årskurs nio hur dom tänker om läsk och godis.

Det är nu drygt två år sedan Sveriges Tandläkarförbund kartlade sortimentet på högstadieskolornas kafeterior. Resultatet då visade att fyra av tio skolor fortfarande sålde läsk, godis eller annat sött t ex saft, kakor, bullar till eleverna. En av tio skolor sålde läsk och godis.

I dagarna får landets 1 847 högstadieskolor ett nytt brev från tandläkarna där de uppmanas att ge sin bild av läget idag. I brevet uppmanas skolorna också hjälpa till att sprida en enkät till landets ca 117 000 niondeklassare.

-Vi är mycket nyfikna på om det skett någon förbättring sedan hösten 2007. Tandläkarnas mål är att alla skolor ska vara läsk- och godisfria, säger Gunilla Klingberg, ny ordförande i Sveriges Tandläkarförbund.

Ett skäl för skolorna att fortsätta sälja läsk och godis har varit att man anser det bättre för eleverna att de får köpa på skolan än att de går till kiosken/butiken utanför skolan.

-I elevenkäten hoppas vi få veta vad eleverna tycker. Vi hoppas också kunna inspirera till dialog om kostvanor på skolorna.

De skolor som idag inte säljer läsk och godis till eleverna kommer att föräras med ett diplom från tandläkarnas organisation.

Kontaktpersoner

Gunilla Klingberg, ordförande, Sveriges Tandläkarförbund
Tfn: 0707-800044

Kristina Norberg-Fallgren, presskontakt, Sveriges Tandläkarförbund
Tfn: 070-484 17 07

Mer information

Mer information på www.tandlakarforbundet.se

Fakta:

Vår förändrade livsstil med ökad konsumtion av läsk, godis och andra sötsaker är ett hot mot barnens tandhälsa och allmänna hälsa. Sedan 1980 har konsumtionen av läskedrycker ökat från 40 liter per person och år till 68 liter. Även förskolebarnens konsumtion har ökat betydligt. Svenska barn dricker i genomsnitt runt två deciliter saft och läsk per dag.

Det finns en koppling mellan dålig tandhälsa, övervikt och följsjukdomar som diabetes, hjärt- och kärlsjukdomar. Det som är dåligt för tänderna är inte heller bra för resten av kroppen. Felaktiga

Sveriges Tandläkarförbund

kostvanor är en bov i dramat. Konsumtionen av sötade livsmedel och onyttig kost har ökat lavinartat under de senaste decennierna. Nästan en fjärdedel av den energi barnen får i sig kommer från läsk, godis, glass, snacks och bakverk enligt Livsmedelsverkets studier.

Samtidigt visar Socialstyrelsens kariesstatistik ett trendbrott vad gäller tandhälsan hos barn - förbättringskurvan har planat ut. Bland 12-åringarna syntes år 2005 t o m en försämring. Forskning visar också ett tydligt samband mellan tidig karies och karies i senare åldrar. En avhandling från Sahlgrenska visar t ex att treåriga barn med karies har fem gånger högre risk att som femtonåringar få hål i tänderna jämfört med kariesfria treåringar. Småbarn med hög sötsakskonsumtion har mer karies i tonåren jämfört med barn som sällan eller aldrig äter sötsaker.

Frätskador, dental erosion, är ett växande problem som kopplas samman med vår förändrade livsstil där konsumtionen av läsk anses vara den största bidragande faktorn. Svenska och internationella studier visar en förekomst av frätskador hos barn och ungdomar på mellan 10 och 40 procent.

Undersökningar visar att barnfetman ökat oroande mycket. Mellan 14-23 procent av barnen är överviktiga och 1-4 procent feta. I vissa delar av Sverige är var fjärde 4-åring överviktig. Ett barn som är överviktigt får bland annat svårt att röra sig, blir trött, riskerar att bli mobbat och kan dessutom utveckla sjukdomar som är kopplade till övervikten. Till de mest kända hör högt blodtryck, hjärt- och kärlsjukdomar, astma, förslitningsskador i leder och diabetes.

”Tandläkare mot godis och läsk!”

Sveriges Tandläkarförbunds aktivitet ”Tandläkare mot godis och läsk!” kopplar samman munhälsan med den aktuella debatten om folkhälsa och övervikt hos barn. Syftet är att minska konsumtionen av socker i form av godis, läsk och andra sockerrika produkter samt att göra människor medvetna om vanor som ökar risken för försämrade tand- och allmänhälsa.

Sveriges Tandläkarförbund – den odontologiska professionens organisation

Sveriges Tandläkarförbund arbetar för tandläkarnas professionella intresseområden. Förbundet erbjuder tandläkarna ett omfattande efterutbildningsprogram och medverkar i den årliga Odontologiska riksstämman samt ger ut Tandläkartidningen och Swedish Dental Journal. Förbundet verkar bl.a. genom ”Tandläkare mot godis och läsk” för en bättre oral och allmän hälsa.